

Bijzondere planten in de Duin- en Bollenstreek in 2018

Jelle van Dijk

Na het verschijnen van de *Flora van de Duin- en Bollenstreek* (1994) begonnen Martien de Graaf en schrijver dezes in 1996 met een serie artikelen waarin om de één of twee jaar een overzicht van bijzondere plantenvondsten werd gegeven. Daarin werd altijd een vergelijking gemaakt met de lijst die in genoemde flora uit 1994 was opgenomen.

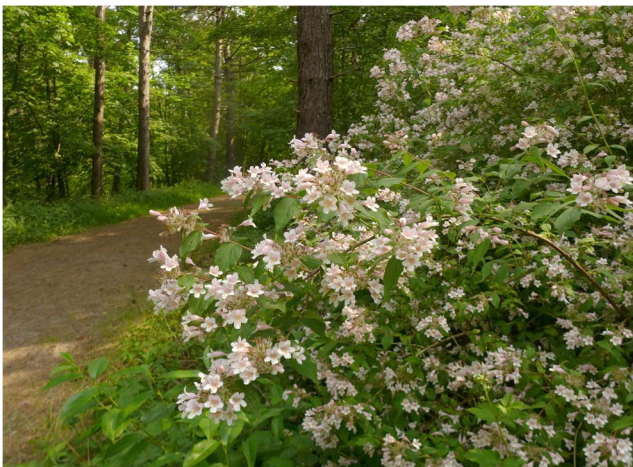
Met ingang van deze aflevering is dat vergelijken met 1994 afgelopen. Alles wat tot 31 december 2017 bekend was over de regionale flora is namelijk opgenomen in de nieuwe flora die in april 2018 verscheen onder de titel *van Aardaker tot Zwanebloem, Flora van de Duin- en Bollenstreek*. De laatste soort die werd toegevoegd was de Stinkende lis die in december 2017 door Maud Mommers langs de Vogelaardreef werd ontdekt.

In deze bijdrage volgt eerst een overzicht van soorten die in 2018 voor het eerst in de Duin- en Bollenstreek werden aangetroffen. Daarbij zijn echte nieuwkomers, maar ook soorten die in voorgaande jaren gewoon over het hoofd zijn gezien. Daarna volgen soorten die in het verleden slechts één of enkele malen gevonden zijn. Indien niet vermeld wordt wie de vinder is, gaat het om een vondst door schrijver dezes.

Nieuwe soorten

Erwtenboompje - *Caragana arborescens*

We hebben hier niet te maken met een nieuwe vestiging, maar met een struik die hier vermoedelijk al vele tientallen jaren staat. In de jaren dertig van de vorige eeuw werd Staatsbosbeheer verplicht om struiken van kwekers uit Zundert aan te kopen om op die manier de Nederlandse economie te stimuleren. Dit heeft er toe geleid dat wij heden ten dage in de duinen struiken als Gele ribes, Rode kamperfoelie, Alpenbes, Haagliguster en Zuurbes aantreffen. Blijkbaar is bij vroegere inventarisaties het Erwtenboompje steeds over het hoofd gezien. Op 11 mei 2018 zette Jan van Leeuwen een vondst van deze soort op waarneming.nl. Het gaat om de smalle bosrand ten westen van het fietspad ongeveer ter hoogte van de laatste boswachterswoning.

Koninginnenstruik

Koninginnenstruik - *Kolkwitzia amabilis*

Wat hiervoor over het Erwtenboompje is gezegd, geldt ook voor de Koninginnenstruik. Hoewel het bosgebied in de omgeving van de Noordwijkse Golfclub in het verleden vele malen op broedvogels werd geïnventariseerd, is nooit melding van deze soort gemaakt. Op 26 mei zette L. Knol een foto met deze soort op waarneming.nl. Gelet op de omvang van de struiken gaat het hier ook om een oude groeiplaats.

Zilte rus - *Juncus gerardii*

Op 15 juni vond Wim Langbroek in de Coepelduynen enkele planten van deze soort. Na ijverig zoeken lukte het mij ook om deze soort daar te vinden. Tot nu toe was deze soort nog niet met zekerheid in ons studiegebied vastgesteld. Bij eerdere meldingen waarbij materiaal verzameld was, ging het na controle steeds om de Platte rus (*Juncus compressus*).

Hoge dravik

Hoge dravik - *Anisantha diandra*

Deze nieuwkomer is afkomstig uit het gebied rond de Middellandse Zee en wordt de laatste jaren vooral in West-Nederlandse steden en dorpen aangetroffen. Dit gras van ruim een halve meter hoogte werd op 14 mei gevonden langs de Duindamseslag. Op 30 mei bleek een grote groeiplaats met tientallen planten langs de Bosweg (Noordwijk aan Zee) te bestaan.

Klein fakkelgras - *Rostraria cristata*

Deze soort is in ons land vooral tussen straatstenen in steden aan te treffen, tot nu toe vooral in het westen des lands. Het was voor mij een grote verrassing toen deze soort op 18 juni op mijn eigen stoep bleek te groeien. Van deze goed herkenbare soort had ik in voorgaande jaren fraaie groeiplaatsen in Rotterdam en Den Haag gezien.

Amerikaanse kruidkers - *Lepidium virginicum*

Deze nieuwkomer heeft zich de laatste jaren op veel plaatsen in Zuid- en West-Nederland gevestigd. Op 16 september werd deze soort gevonden op een klein zanddepot op het terrein van Sint-Bavo in Noordwijkerhout.

Brede ereprijs

Brede ereprijs - *Veronica austriaca*

Op 7 juni ontdekte Wim Langbroek enige planten op het Katwijkse Wantveld. Deze soort bereikt in ons land de NW-grens van het verspreidingsgebied en is in ons land vooral in het rivierengebied en in Zeeland te vinden. Deze soort wordt af en toe ook in tuincentra aangeboden, wat ook kan bijdragen aan nieuwe vestigingen.

Struikkaasjeskruid - *Malva arborea*

Deze forse plant die ook als *Lavatera arborea* bekend staat, werd op 27 oktober gevonden langs de Vinkenweg in Rijnsburg. Vermoedelijk wordt deze soort met grote paarse bloemen ergens in Rijnsburg gekweekt. De vindplaats zag eruit als een plaats waar wel eens tuinafval wordt gestort.

Zwartmoeskervel - *Smyrnum olusatrum*

Deze soort hoort oorspronkelijk thuis in het Middellandse Zeegebied, maar is door aanplant en verwildering tot het westen van ons land doorgedrongen. Misschien gaat het alleen op Texel om een natuurlijke vestiging. Op 12 april bleek deze soort te groeien in de berm van de straat Jan van Gent in Noordwijk-Binnen. Het betreft hier verwildering vanuit een nabij gelegen tuin.

Zeldzame soorten

Vleeskleurige orchis - *Dactylorhiza incarnata*

Op 10 juni vond Arie Dwarswaard deze soort in een valleetje van de Noordduinen. Deze orchis is jaarlijks te bewonderen in een vallei van de Coepelduynen, maar was tot nu toe onbekend in de Noordduinen.

Streephyacint - *Scilla mischtschenkoana*

Op 1 april vond Maud Mommers een kleine groeiplaats langs de Herenweg in Noordwijkerhout. Tot nu toe werd dit hyacintje driemaal eerder in onze regio aangetroffen.

Vroege sterhyacint - *Scilla bifolia*

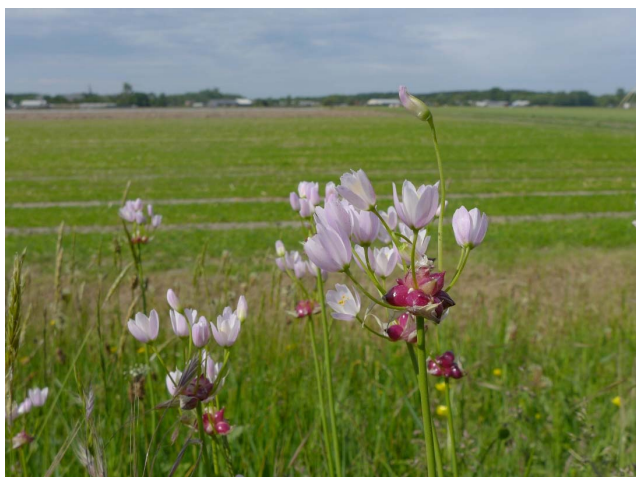
In tegenstelling tot de Oosterse sterhyacint wordt deze soort zelden verwilderd aangetroffen. Op 3 april bleken enkele plantjes te groeien langs het Westeinde naast het congrescentrum.

Slangenlook

Slangenlook - *Allium scorodoprasum*

Op de enig bekende groeiplaats bij de scoutinggebouwen aan de Loosterweg bij Lisse zijn na 1995 geen planten van deze soort meer aangetroffen. Verrassend was daarom op 30 juni de vondst van ruim 50 planten bij de zuidelijke brug van de Nachtegaalslaan in Noordwijk. Deze zeldzame soort komt hier en daarvoor langs de binnenduinenrand en in het rivierengebied.

Roze look

Roze look - *Allium roseum*

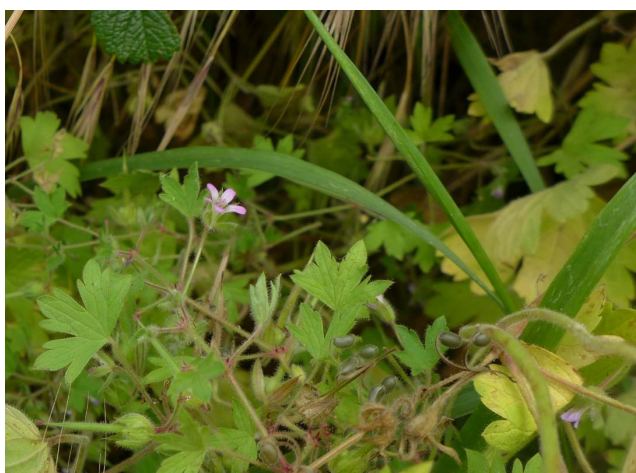
Op 21 mei bleken tientallen planten van deze soort te bloeien in de berm van de Wilgendam in het Langeveld. Tot nu toe was slechts één vondst bekend. In mei 2016 vond Rien Sluijs deze soort in een berm langs de Duinweg (Noordwijk aan Zee).

Strandmelde - *Atriplex littoralis*

In de zomer van 2008, het eerste jaar na de kustversterking, groeiden enkele planten in de nieuwe duinen voor de Hotels van Oranje. Op 15 juni 2018 vond Wim Langbroek één plant op de stenen beschoeiing van de Katwijkse Uitwatering. Ook andere bijzondere soorten gaven hier in 2018 acte de présence zoals Zandvarkensgras, Zeelathyrus en Laksteeltje.

Blauw walstro - *Sherardia arvensis*

Op 8 juni ontdekte Wim Langbroek een kleine groeiplaats op het noordelijke talud van het Uitwateringskanaal, dichtbij het Koning Willem Alexandergemaal. Van deze soort was slechts één vroegere groeiplaats bekend. In 1996 trof Wil Tamis een grote groeiplaats aan op de net aangelegde geluidswal van de westelijke rondweg bij Lisse.

Ronde ooievaarsbek

Ronde ooievaarsbek - *Geranium rotundifolium*

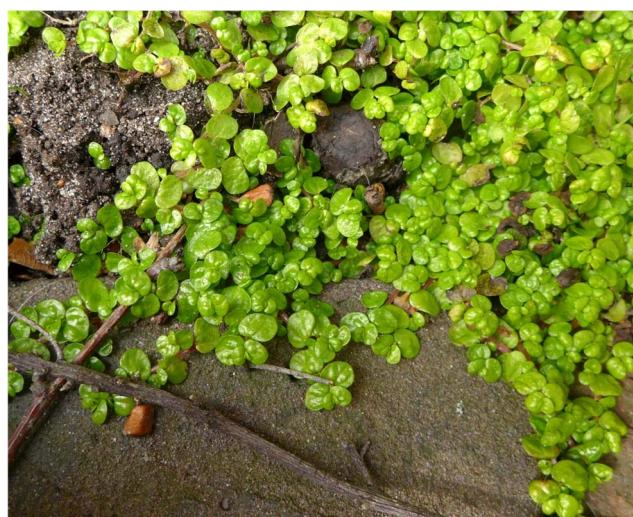
Sinds 2005 is deze soort enkele keren aangetroffen in Lisse en Hillegom. Deze Zuid-Europese soort werd in 2018 voor het eerst in Noordwijk gevonden. Op 16 juni trof Wim Langbroek deze kleinbloemige ooievaarsbek aan langs de Dennenweg in Noordwijk aan Zee.

Straatwolfsmelk - *Euphorbia maculata*

In 2009 vond Bep van Geldermalsen in Noordwijkerhout voor het eerst deze soort in onze regio. Pas na 2010 volgden vondsten op een Katwijkse camping en de Algemene Begraafplaats in Noordwijk. In september 2018 stelde Casper Zuyderduyn vast dat Straatwolfsmelk op laatstgenoemde locatie sterk was toegenomen.

Groot glaskruid - *Parietaria officinalis*

Op 14 september bleek deze soort te groeien aan de voet van de oude storthoop aan de Tespellaan, nu deel uitmakend van Golfbaan Tespelduyn. Naast de bekende groeiplaats bij de kerkruïne van Warmond zijn slechts enkele incidentele vondsten uit het eind van de vorige eeuw bekend.

Slaapkamergeluk

Slaapkamergeluk - *Soleirolia soleirolii*

Op 25 maart bleek dit plantje, ook bekend als kamerplant, massaal te groeien tussen de straatstenen van een binnenplaats in het centrum van Warmond. Al eerder waren enkele vondsten bekend uit Voorhout en Noordwijk-Binnen.

Glad biggenkruid - *Hypochaeris glabra*

Op de nieuwe lijst van beschermde planten, vastgelegd in de Natuurbeschermingswet, staat slechts één soort die in onze regio te vinden is: Klein biggenkruid. Uit een rapport over de AW-duinen bleek dat deze soort op het zweefvliegveld te vinden moet zijn. Een onderzoek op 22 mei 2018 toonde aan dat hier inderdaad nog een kleine populatie te vinden is (ongeveer 50 ex.).

